DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

21. oktober 2010 *

i sag C-185/08,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Rechtbank 's-Gravenhage (Nederlandene) ved afgørelse af 23. april 2008, indgået til Domstolen den 29. april 2008, i sagen:

**Latchways plc,**

**Eurosafe Solutions BV**

mod

**Kedge Safety Systems BV,**

**Consolidated Nederland BV,** har

* Processprog: nederlandsk.

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne D. Šváby (refererende dommer), E. Juhász, G. Arestis og T. von Danwitz,

generaladvokat: V. Trstenjak
justitssekretær: fuldmægtig C. Strömholm,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 25. februar 2010,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Latchways plc og Eurosafe Solutions BV ved advocaat A. Mak

— Kedge Safety Systems BV og Consolidated Nederland BV ved advocaat E. Schelhaas

— den nederlandske regering ved C. Wissels, som befuldmægtiget

— den belgiske regering ved J.-C. Halleux, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved S. Schønberg og G. Zavvos, som befuldmægtigede, bistået af advocaat F. Tuytschaever,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 28. april 2010,

afsagt følgende

**Dom**

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets direktiv 89/106/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om byggevarer (EFT 1989 L 40, s. 12), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 af 29. september 2003 (EUT L 284, s. 1, herefter »direktiv 89/106«), af Rådets direktiv 89/686/EØF af 21. december 1989 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger om personlige værnemidler (EFT L 399, s. 18), som ændret ved forordning nr. 1882/2003 (herefter »direktiv 89/686«), og af Rådets afgørelse 93/465/EØF af 22. juli 1993 om modulerne for de forskellige faser i procedurerne for overensstemmelsesvurdering og regler om anbringelse og anvendelse af »CE-overensstemmelsesmærkningen« med henblik på anvendelse i direktiverne om teknisk harmonisering (EFT L 220, s. 23).

2 Anmodningen er blevet fremsat i en sag mellem, på den ene side, Latchways plc og Eurosafe Solutions BV (herefter henholdsvis »Latchways« og »Eurosafe Solutions«) og, på den anden side, Kedge Safety Systems BV og Consolidated Nederland BV (herefter henholdsvis »Kedge Safety Systems« og »Consolidated Nederland«) vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt den forankringsanordning, der skal beskytte mod fald fra højder i forbindelse med arbejde, der udføres på tage, og som fremstilles af Latchways, og den, der fremstilles af Kedge Safety Systems, er sikker, og hvorvidt der kan eller skal anbringes »CE-mærkning« på disse anordninger.

## Retsforskrifter

*EU-retlige forskrifter*

Direktiv 89/106

3 Artikel 1 i direktiv 89/106 har følgende ordlyd:

»1. Dette direktiv gælder for byggevarer, for så vidt de væsentlige krav til bygværker efter artikel 3, stk. 1, vedrører dem.

2. I dette direktiv forstås ved »byggevarer« alle varer, som fremstilles med henblik på at indgå varigt i bygværker, herunder bygninger og anlægsarbejder.

[…]«

4 Direktivets artikel 2 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at [byggevarer], der er bestemt til brug i bygværker, kun kan markedsføres, hvis de er egnede til den anvendelse, de er bestemt til, dvs. at de har sådanne egenskaber, at de bygværker, hvori de skal indgå, monteres, anvendes eller installeres, såfremt disse bygværker er korrekt udformet og opført, kan opfylde de væsentlige krav, der omhandles i artikel 3, hvis og når sådanne bygværker er omfattet af forskrifter, der indeholder sådanne krav.

2. a) Når byggevarer omfattes af andre direktiver, som vedrører andre aspekter, og som foreskriver anbringelse af den i artikel 4, stk. 2, omhandlede CE-mærkning, angiver denne mærkning, at varerne også formodes at opfylde bestemmelserne i de pågældende direktiver.

[…]«

5 Direktivets artikel 3 har følgende ordlyd:

»1. De væsentlige krav til bygværker, som kan have indflydelse på en [bygge]vares tekniske egenskaber, fremgår af målsætningerne i bilag I. […]

[…]

3. De væsentlige krav vil blive præciseret i dokumenter (basisdokumenter), med hvilke der skabes de nødvendige forbindelser mellem de væsentlige krav i stk. 1 og standardiseringsmandaterne, mandaterne vedrørende retningslinjer for den europæiske tekniske godkendelse eller anerkendelse af andre tekniske specifikationer i henhold til artikel 4 og 5.«

6 Samme direktivs artikel 4 fastsætter:

»1. Standarder og tekniske godkendelser benævnes i dette direktiv »tekniske specifikationer«.

I dette direktiv er harmoniserede standarder de tekniske specifikationer, der er vedtaget af [Den Europæiske Standardiseringsorganisation (CEN)] eller [Den Europæiske Komité for Elektronisk Standardisering (Cenelec)] eller af begge efter mandat fra Kommissionen i henhold til [Rådets] direktiv 83/189/EØF [af 28. marts 1986 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter (EFT L 109, s. 8)], på grundlag af en udtalelse fra det udvalg, der er omhandlet i artikel 19, og i

overensstemmelse med de generelle bestemmelser for samarbejdet mellem Kommissionen og disse to organer, der blev undertegnet den 13. november 1984.

»2. Medlemsstaterne går ud fra, at byggevarer er egnet til deres formål, hvis de er af en sådan beskaffenhed, at bygværker, som de indgår i, og som er konstrueret og opført korrekt, opfylder de i artikel 3 nævnte væsentlige krav, og når disse varer er forsynet med »CE-mærkning«, som viser, at de opfylder alle bestemmelser i dette direktiv, herunder også de i kapitel V omhandlede procedurer for overensstemmelsesvurdering og proceduren i kapitel III. »CE-mærkningen« attesterer:

a) at de er i overensstemmelse med de relevante nationale standarder, hvortil de harmoniserede standarder er blevet omsat, og hvorom der er offentliggjort meddelelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende.* Medlemsstaterne offentliggør referencerne for disse nationale standarder

b) at de er i overensstemmelse med en europæisk teknisk godkendelse, som er udstedt efter fremgangsmåden i kapitel III,

eller

c) at de er i overensstemmelse med de i stk. 3 omhandlede nationale tekniske specifikationer, hvis der ikke findes harmoniserede specifikationer; der udfærdiges en liste over disse nationale specifikationer efter fremgangsmåden i artikel 5, stk. 2.

[…]«

7 Artikel 7 i direktiv 89/106 er affattet som følger:

»1. For at sikre kvaliteten af de harmoniserede standarder for [bygge]varer skal de europæiske standardiseringsorganer udarbejde standarderne på grundlag af mandater, som Kommissionen […] udsteder […].

2. De på denne måde udarbejdede standarder skal så vidt muligt affattes som ydeevnekrav til [bygge]varerne under hensyn til basisdokumenterne.

3. Når de europæiske standardiseringsorganer har udstedt standarderne, offentliggør Kommissionen disse standarder i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, C-udgaven, med angivelse af referencerne.«

8 Punkt 4 i bilag I til dette direktiv er affattet som følger:

»4. Sikkerhed ved anvendelsen

Bygværket skal være konstrueret og opført på en sådan måde, at anvendelsen heraf [eller dets funktion] ikke indebærer en uacceptabel risiko for drifts- eller arbejdsulykker såsom glidning, fald, sammenstød, forbrændinger, elektriske stød og forvoldelse af eksplosionsskader.«

Direktiv 89/686

9 Artikel 1 i direktiv 89/686 bestemmer:

»1. Dette direktiv finder anvendelse på personlige værnemidler, i det følgende benævnt »PV«.

I direktivet fastsættes bestemmelserne for markedsføring og fri omsætning i Fællesskabet samt de væsentlige sikkerhedskrav, som disse værnemidler skal opfylde af hensyn til brugernes sikkerhed og sundhed.

2. I dette direktiv forstås ved PV: enhver anordning bestemt til at bæres eller holdes af en person med henblik på at beskytte denne mod en eller flere risici, der kan true hans sundhed og sikkerhed.

Ligeledes betragtes følgende som PV:

a) en helhed bestående af flere samhørende anordninger eller dele, som er samlet af fabrikanten til en enhed med henblik på at beskytte én person mod en eller flere risici, der vil kunne optræde samtidigt (kombiværn)

b) en beskyttende anordning eller del, der udgør en enhed med, og som kan adskilles eller ikke adskilles fra et ikke-beskyttende personligt udstyr, der bæres eller holdes af én person med henblik på udførelse af en aktivitet

c) udskiftelige dele af PV, der er nødvendige for, at de kan fungere, og som udelukkende anvendes til dette PV.

3. Ligeledes betragtes som integrerende del af PV alle forbindelsessystemer, der markedsføres med PV, for at sammenføje dem med en supplerende ekstern anordning, selv når dette forbindelsessystem ikke vedvarende skal bæres eller holdes af brugeren i det tidsrum, hvor han er udsat for risikoen/risiciene.

[…]«

10 Direktivets artikel 3 bestemmer:

»De i artikel 1 omhandlede PV skal opfylde de væsentlige sundheds- og sikkerhedskrav, der er anført i bilag II.«

11 Direktivets artikel 4, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne kan ikke forbyde, begrænse eller hindre markedsføring af PV eller dele af PV, som er i overensstemmelse med dette direktiv, og som er forsynet med »CE-mærkning«, der viser, at de opfylder alle bestemmelser i dette direktiv, herunder også de i kapitel II omhandlede procedurer for overensstemmelsesvurdering.«

12 Følgende fremgår af punkt 3.1.2.2 i bilag II til direktiv 89/686:

»Hindring af fald fra højder

Værnemidler til forebyggelse af fald fra højder og virkningerne deraf skal omfatte faldsikringsudstyr og et forbindelsessystem, der kan forbindes med et sikkert forankringspunkt. Udstyret skal konstrueres og fabrikeres således, at kroppens niveauforskydning under forudsigelige anvendelsesforhold bliver så lille som muligt for at undgå ethvert sammenstød med en hindring, uden at bremsekraften derved når den tærskel, hvor der sker fysiske skader, eller hvor værnemidlerne eller dele deraf åbner sig eller brister, hvilket kunne føre til, at brugeren faldt.

De skal desuden sikre, at brugeren efter bremsning befinder sig i en korrekt position, således at han i givet fald kan afvente hjælp.

Fabrikanten skal i sin brugsanvisning specielt anføre alle fornødne oplysninger vedrørende følgende:

— kravene til det sikre forankringspunkt samt den nødvendige minimale tolerance under brugeren

— hvorledes faldsikringsudstyret tages på, og hvordan forbindelsessystemet fastgøres til det sikre forankringspunkt.«

Afgørelse 93/465

13 Følgende fremgår af punkt I B i bilaget til afgørelse 93/465:

»De vigtigste retningslinjer for anbringelse og anvendelse af »CE-mærkningen« er følgende.:

a) »CE-mærkningen« viser, at alle forpligtelser, som påhviler fabrikanterne vedrørende produktet i henhold til [EU]-direktiverne om anbringelse af mærkningen, er opfyldt.

[…]

b) Når »CE-mærkningen« er anbragt på industriprodukter, viser den, at den fysiske eller juridiske person, der har foretaget eller ladet foretage anbringelsen af mærket, har sikret sig, at produktet opfylder alle de bestemmelser i totalharmoniseringsdirektiverne, som gælder for produktet, og at dette er blevet underkastet de relevante procedurer for overensstemmelsesvurdering.

[…]

e) Ethvert industriprodukt, som omfattes af de tekniske harmoniseringsdirektiver, der er baseret på principperne i den globale metode, skal være forsynet med »CE-mærkningen«, medmindre der er fastsat undtagelser i særdirektiverne; der er ikke tale om at undlade mærkningen, men om at undlade at foretage administrative

procedurer i forbindelse med overensstemmelsesvurderingen, som anses for at være for tunge i visse tilfælde. Mærkningen kan således ikke udelades, medmindre det er begrundet.

»CE-mærkningen« er det eneste bevis for, at industriprodukterne er i overensstemmelse med de nævnte direktiver, der er baseret på principperne i den globale metode.

Medlemsstaterne undlader i deres nationale bestemmelser at henvise til andre overensstemmelsesmærkninger end »CE-mærkningen« for så vidt angår overensstemmelsen med samtlige de bestemmelser, der er omhandlet i direktiverne om »CE-mærkning«.

[…]

i) Det er ikke tilladt at anbringe anden mærkning, der kan vildlede tredjemand med hensyn til »CE-mærkningens« betydning og grafiske udformning.

[…]

l) Medlemsstaterne vedtager alle nødvendige nationale retsbestemmelser for at forbyde enhver mulighed for forveksling og for at hindre ethvert misbrug ved anvendelse af »CE-mærkningen«.

Hvis en medlemsstat konstaterer, at »CE-mærkningen« er blevet anbragt uberettiget, er fabrikanten eller dennes i [Unionen] etablerede repræsentant eller undtagelsesvis, når særdirektiverne fastsætter det, den ansvarlige for markedsføringen

af det pågældende produkt på [EU-]markedet, forpligtet til at sørge for, at produktet igen bringes til at opfylde overensstemmelseskriterierne, og at overtrædelsen bringes til ophør på de betingelser, som medlemsstaten har fastsat, for så vidt andet ikke er fastsat i bestemmelserne om anvendelse af sikkerhedsklausulen i det pågældende direktiv. Såfremt produktet fortsat ikke opfylder kravene, skal medlemsstaten træffe alle egnede foranstaltninger for at begrænse eller forbyde markedsføring af det pågældende produkt eller sikre, at det trækkes tilbage fra markedet efter fremgangsmåden i sikkerhedsklausulerne.

*EN 795 og offentliggørelsen af referencerne herfor i De Europæiske Fællesskabers Tidende*

14 Den europæiske standard 795 (herefter »EN 795«) med overskriften »Faldsikring — Forankringsudstyr — Krav og prøvning« blev udarbejdet af CEN efter mandat fra Kommissionen og Den Europæiske Frihandelssammenslutning. I standardens punkt 4.2 og 4.3.1.1 præciseres de tekniske krav, som forankringsudstyret i klasse A1 skal opfylde, og som har til formål at understøtte kravene i punkt 3.1.2.2 i bilag II til direktiv 89/686.

15 EN 795's punkt 3.13 har følgende ordlyd:

»3.13 Klasser

3.13.1 Klasse A

3.13.1.1 Klasse A1

Klasse A1 omfatter ankre til fastgørelse på vertikale, horisontale og hældende flader — f.eks. vægge, søjler, overliggere.

[…]«

16 Ved meddelelse fra Kommissionen inden for rammerne af iværksættelsen af direktiv 89/686, ændret ved direktiv 93/68/EØF, 93/95/EØF og 96/58/EF (EFT 2000 C 40, s. 7), blev EN 795's titler og referencer offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* med en advarsel om, at »[d]enne offentliggørelse [ikke] vedrører […] udstyret i klasse A («structural anchors«) […], som ikke kan forudsættes at stemme overens med bestemmelserne i direktiv 89/686/EØF.«

*Nationale bestemmelser*

17 Direktiv 89/106 blev gennemført i Nederlandene ved byggebekendtgørelse (Bouwbesluit) af 16. december 1991 (*Staatblad* 1991, nr. 680), som med virkning fra den 1. januar 2003 blev erstattet af byggebekendtgørelse af 2003 (Bouwbesluit 2003, *Staatsblad* 2002, nr. 410), der efterfølgende er blevet ændret flere gange.

18 Direktiv 89/686 blev gennemført i Nederlandene ved bekendtgørelse om personlige værnemidler (Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen, *Staatsblad* 1992, nr. 396), som blev vedtaget i henhold til den nederlandske lov om bl.a. varers sikkerhed og kvalitet, der efterfølgende er blevet ændret flere gange.

19 EN 795 blev gennemført i Nederlandene ved standarden NEN 795.

**Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål**

20 Latchways, som er konkurrent til Kedge Safety Systems, fremstiller og markedsfører Mansafe, der er en forankringsanordning, som fastgøres på taget ved hjælp af skruer, der anbringes i tagkonstruktionen under tagbeklædningen. Latchways anbringer »CE-mærkning« på forankringsanordningen med henvisning til EN 795.

21 Kedge Safety Systems fremstiller og markedsfører Kedge Safety, der er en forankringsanordning, som fastgøres på taget derved, at den til anordningen hørende roset fastklæbes på den tjæreholdige tagbeklædning. Kedge Safety Systems har gjort gældende, at forankringsanordningen er fremstillet i overensstemmelse med kravene i EN 795.

22 Consolidated Nederland, der er en af køberne af Kedge Safety, fik i løbet af 2004 og 2005 forankringsanordningen testet af et organ, der var godkendt og kompetent til at certificere værnemidler i henhold til de harmoniserede standarder. Ved disse to lejligheder konstaterede dette organ, at Kedge Safety opfyldte visse af kravene i EN 795 for forankringsudstyr i klasse A1, men angav udtrykkeligt, at de prøver, som var blevet foretaget, hverken gav ret til at anvende »CE-mærkning« eller til udstedelse af en overensstemmelseserklæring i henhold til direktiv 89/686.

23 I løbet af 2005 lod Latchways Kedge Safety afprøve af to andre godkendte organer. Begge disse organer nåede frem til, at Kedge Safety kun opfyldte en del af EN 795, eftersom den løsrev sig under bestemte varmeforhold ved anvendelsen af en statisk kraft på 5,68 kN, hvorimod punkt 4.3.1.1 i EN 795 indeholder et krav om modstand svarende til mindst 10 kN.

24 Efter fremsættelse af en begæring om foreløbige forholdsregler fik Latchways og den nederlandske forhandler af Mansafe, Eurosafe Solutions, ved Rechtbank Doordrecht nedlagt et forbud over for Kedge Safety Systems mod at angive, at dets forankringsanordning opfylder EN 795 undtagen i tilfælde af anvendelse på nye tage og på dage uden solskin, ligesom det blev pålagt Kedge Safety Systems at informere deres kunder herom.

25 Inden for rammerne af hovedsagen nedlagde Latchways og Eurosafe Solutions påstand om, at markedsføringen af Kedge Safety uden »CE-mærkning« skal forbydes, med henvisning til, at dette produkt er omfattet af direktiv 89/686. Subsidiært har de nedlagt påstand om, at der nedlægges forbud mod, at Kedge Safety Systems og Consolidated Nederland markedsfører det omhandlede produkt til anvendelse på enhver tagtype, at selskaberne skal afstå fra at afgive vildledende tilkendegivelser om, at Kedge opfylder EN 795, og afstå fra at tilkendegive, at denne vare er sikker.

26 Kedge Safety Systems og Consolidated Nederland nedlagt modpåstand om, at der nedlægges forbud mod, at Latchways og Eurosafe Solutions anbringer »CE-mærkning« på Mansafe, at de henviser til EN 795 og markedsfører denne vare. Til støtte for deres påstande har Kedge Safety Systems og Consolidated Nederland gjort gældende, at klasse A, C og D i EN 795 er omfattet af direktiv 89/106, og at Latchways og Eurosafe Solutions derfor ikke er berettigede til at kræve en overensstemmelseserklæring for Mansafe i henhold til direktiv 89/686.

27 Eftersom Rechtbank 's-Gravenhage var i tvivl om, hvilke direktiver der finder anvendelse på de omhandlede forankringsanordninger, hvilke procedurer der gælder for anvendelsen af »CE-mærkning« og grundlaget for anvendelsen af EN 795, opfordrede den ved mellemdom af 18. juli 2007 sagens parter til at fremkomme med bemærkninger til de præjudicielle spørgsmål, den havde til hensigt at forelægge Domstolen.

28 Efter at have fået kendskab til parterne i hovedsagens respektive bemærkninger har Rechtbank 's-Gravenhage besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er forankringsanordninger i klasse A1 som omhandlet i EN 795 (der er bestemt til varig installation) udelukkende omfattet af direktiv 89/106[…]?

2) Såfremt første spørgsmål besvares benægtende, er disse forankringsanordninger da — i givet fald som en del af faldsikringsudstyret — omfattet af direktiv 89/686[…]?

3) Såfremt første og andet spørgsmål besvares benægtende, skal det, henset til bilag II til direktiv 89/686[…], og navnlig punkt 3.1.2.2, da vurderes, om personlige værnemidler, som er omfattet af dette direktiv, i sig selv opfylder direktivets grundlæggende krav, eller skal det herved tillige undersøges, om den forankringsanordning, som anvendes til at forankre det pågældende værnemiddel, er sikker under forudsigelige anvendelsesforhold, således som omhandlet i bilag II?

4) Er det i henhold til fællesskabsretten og navnlig [afgørelse] 93/465[…] tilladt selv at anbringe [CE-]mærkning på sådanne forankringsanordninger som nævnt i spørgsmål 1 som bevis for, at de opfylder kravene i direktiv 89/686[…] [og/eller] 89/106[…]?

5) Såfremt fjerde spørgsmål besvares helt eller delvis bekræftende, hvilken procedure eller procedurer skal da anvendes ved afgørelse af, om kravene i direktiv 89/686[…] [og/eller] 89/106[…] er opfyldt?

6) Henset til de i første spørgsmål omhandlede forankringsanordninger, skal EN 795-standarden da anses for [EU-]ret, som kan fortolkes af […]Domstolen?

7) Såfremt sjette spørgsmål besvares bekræftende, skal EN 795 da fortolkes således, at de i første spørgsmål omhandlede forankringsanordninger skal vurderes (af en Notified Body) under forudsigelige anvendelsesforhold (såsom udendørstemperaturen, vejrliget og det forhold, at forankringsanordningerne eller det materiale, som anvendes til at fastgøre den omhandlede tagkonstruktion, ældes)?

8) Såfremt syvende spørgsmål besvares bekræftende, skal vurderingen da gennemføres under iagttagelse af anvendelsesbegrænsningerne (som er angivet i brugsanvisningen)?«

**Om de præjudicielle spørgsmål**

29 Det skal indledningsvis bemærkes, at første, andet og tredje spørgsmål vedrører anvendelsen af direktiv 89/106 og 89/686 på forankringsudstyr i klasse A1, således som dette er defineret i EN 795. Svaret på disse spørgsmål forudsætter nødvendigvis, at Domstolen foretager en fortolkning af denne standard, hvis retlige karakter og

fortolkning er genstand for sjette, syvende og ottende spørgsmål. Der skal derfor først og fremmest træffes afgørelse for så vidt angår sidstnævnte spørgsmål.

*Om sjette, syvende og ottende spørgsmål vedrørende EN 795's retlige karakter*

30 Med sjette, syvende og ottende spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om de i EN 795 indeholdte bestemmelser og forskrifter for forankringsudstyr i klasse A1 er omfattet af EU-retten, og om de dermed kan være genstand for en fortolkning foretaget af Domstolen samt i bekræftende fald, at der foretages en fortolkning heraf.

31 Det skal herved bemærkes, at i forbindelse med den indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende produkter, herunder bl.a. direktiv 89/106 og 89/686, vedtager Unionens institutioner direktiver, som definerer de væsentlige krav, som de af direktiverne omhandlede produkter skal opfylde. Kommissionen udsteder dernæst et mandat efter den procedure, der er fastsat i direktiv 83/189, til de europæiske standardiseringsorganer til at udarbejde de tekniske specifikationer, der præciserer de i nævnte direktiver fastsatte væsentlige krav. Når standarderne således er blevet fastsat af disse organer, offentliggør Kommissionen referencerne i *Den Europæiske Unions Tidende*. Formålet med offentliggørelsen er, at den omstændighed, at de produkter, som er omfattet af et teknisk harmoniseringsdirektiv, og som opfylder de tekniske krav, der stilles til disse produkter i de harmoniserede standarder, medfører en formodning om, at produkterne er i overensstemmelse med direktivets væsentlige krav.

32 I det foreliggende tilfælde fremgår det af EN 795, at den blev udarbejdet inden for rammerne af et mandat, som Kommissionen havde udstedt til CEN i henhold til

punkt 3.1.2.2 i bilag II til direktiv 89/686. Referencerne for standarden blev efterfølgende offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* i meddelelse 2000/C 40/05. Det fremgår imidlertid udtrykkeligt af meddelelsen, at offentliggørelsen ikke vedrører det udstyr i klasse AI, som er omhandlet i EN 795, der ikke kan forudsættes at stemme overens med bestemmelserne i direktiv 89/686.

33 Som generaladvokaten har anført i punkt 123 i forslaget til afgørelse, kan bestemmelserne i EN 795 vedrørende forankringsanordninger i klasse A1 ikke anses for harmoniserede tekniske specifikationer. Som følge heraf og for så vidt som EN 795 omhandler forankringsanordninger i klasse A1, skal den anses for at udgøre en teknisk standard, der er fastsat af en privat standardiseringsorganisation, og som ikke har nogen forbindelse til direktiv 89/686.

34 Det følger af fast retspraksis, at Domstolens kompetence til at træffe præjudiciel afgørelse er begrænset til en undersøgelse af de EU-retlige bestemmelser alene (jf. i denne retning kendelse af 16.1.2008, sag C-361/07, Polier, præmis 9 og den deri nævnte retspraksis).

35 Eftersom det i denne doms præmis 32 og 33 er blevet fastslået, at de omhandlede bestemmelser ikke udgør EU-retlige bestemmelser, skal det — uden at det er nødvendigt at undersøge de harmoniserede bestemmelsers retlige karakter — konkluderes, at Domstolen ikke skal foretage en fortolkning af bestemmelserne i EN 795 om forankringsanordninger i klasse A1.

36 Det sjette spørgsmål skal derfor besvares med, at eftersom bestemmelserne i EN 795 vedrørende forankringsanordninger i klasse A1 ikke er omfattet af direktiv 89/686, og de dermed heller ikke er omfattet af EU-rettens anvendelsesområde, er Domstolen ikke kompetent til at foretage fortolkning heraf.

37 Henset til svaret på sjette spørgsmål, er det ikke længere fornødent at besvare syvende og ottende spørgsmål.

*Om første, andet og tredje spørgsmål om, hvorvidt direktiv 89/106 og 89/686 finder anvendelse på de i hovedsagen omhandlede forankringsanordninger*

38 Med første, andet og tredje spørgsmål spørger den forelæggende ret i det væsentlige, om de forankringsanordninger i klasse A1, som er defineret i EN 795, er omfattet af direktiv 89/106 eller af direktiv 89/686.

39 Eftersom Domstolen ikke har kompetence til at fortolke standarden EN 795's bestemmelser og krav til sådanne forankringsanordninger, er det de i hovedsagen omhandlede forankringsanordninger, dvs. Mansafe og Kedge Safety, der skal tages i betragtning.

40 Disse forankringsanordninger er strukturelle anordninger, som fastgøres på taget af en bygning, og hvortil der forankres et personligt værnemiddel. Som det fremgår af forelæggelseskendelsen, er anordningerne bestemt til at forblive forankrede til bygningen efter, at de er blevet fastgjort hertil. De kan således også anvendes efterfølgende, således som bekræftet af de berørte parter under retsmødet.

41 Hvad for det første angår spørgsmålet om, hvorvidt direktiv 89/686 finder anvendelse på disse anordninger, definerer direktivets artikel 1 dets anvendelsesområde, idet der i stk. 2 og 3 gives en definition af begrebet personlige værnemidler.

42 En systematisk gennemgang af stk. 2 og 3 giver det indtryk, at det er en forudsætning for, at et produkt kan kvalificeres som personligt værnemiddel, at det bæres eller holdes eller i det mindste kan bæres eller holdes af brugeren i det tidsrum, hvor han er udsat for risiko. Der skal således være tale om et mobilt produkt. Det er imidlertid ubestridt, at de i hovedsagen omhandlede forankringsanordninger fastgøres til et bygværk. De er således ikke bestemt til at skulle bæres eller holdes af brugeren i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i direktiv 89/686.

43 Det skal ligeledes bemærkes, at disse forankringsanordninger fungerer således, at de er til hinder for, at de kan kvalificeres som »forbindelsessystemer« som omhandlet i artikel 1, stk. 3, i direktiv 89/686, og dermed anses for en integrerende del af et personligt værnemiddel. Formålet med disse anordninger er nemlig på ingen måde at sammenføje et personligt værnemiddel med en »supplerende ekstern anordning« som omhandlet i nævnte artikel eller med et »sikkert forankringspunkt« som omhandlet i punkt 3.1.2.2 i bilag II til direktivet. De skal derimod anses for at udgøre en »ekstern anordning«, hvortil fastgøres et personligt værnemiddel.

44 Det skal således konkluderes, at sådanne forankringsanordninger som de i hovedsagen omhandlede, henset til deres art og funktion, ikke er omfattet af direktiv 89/686.

45 Denne konstatering bliver ikke svækket af kravet i punkt 3.1.2.2 i bilag II til direktiv 89/686, hvorefter fabrikanten af et personligt værnemiddel i sin brugsanvisning skal anføre alle fornødne oplysninger vedrørende kravene til det sikre forankringspunkt, som nævnte personlige værnemiddel skal fastgøres til.

46 Det fremgår nemlig af artikel 3 i direktiv 89/686, at bilag II hertil som helhed, og navnlig bilagets punkt 3.1.2.2, udelukkende har til formål at definere de væsentlige sundheds- og sikkerhedskrav til de personlige værnemidler. Forpligtelsen for fabrikanten til at præcisere de krævede egenskaber ved det sikre forankringspunkt, hvortil

et personligt værnemiddel skal fastgøres, kan således ikke udvide direktivets anvendelsesområde til at gælde ud over de grænser, der er angivet i direktivets artikel 1.

47 Henset til ovenstående betragtninger, skal andet spørgsmål besvares med, at forankringsanordninger som de i hovedsagen omhandlede, som ikke er bestemt til at skulle bæres eller holdes af brugeren, hverken i sig selv eller som følge af den omstændighed, at de er beregnet til at skulle forbindes med et personligt værnemiddel, er omfattet af direktiv 89/686.

48 Henset til besvarelsen af andet spørgsmål, er det ufornødent at besvare tredje spørgsmål.

49 Hvad for det andet angår spørgsmålet, om direktiv 89/106 finder anvendelse på sådanne forankringsanordninger som Mansafe og Kedge Safety, fremgår det af direktivets artikel 1, stk. 1, at det gælder for byggevarer, for så vidt som de væsentlige krav til bygværker efter direktivets artikel 3, stk. 1, vedrører dem. Med henblik på fastlæggelsen af de væsentlige krav til sådanne bygværker, som kan have indflydelse på en byggevares egenskaber, henviser artikel 1 til bilag I til direktiv 89/106, som navnlig vedrører sikkerheden ved anvendelsen af bygværker.

50 I denne forbindelse forudsættes to betingelser opfyldt, for at direktiv 89/106 finder anvendelse, idet den ene vedrører produktets art og den anden dets funktion.

51 Hvad for det første angår arten af de produkter, som er omfattet af direktiv 89/106, bestemmer direktivets artikel 1, stk. 2, at der ved »byggevarer« forstås alle varer, som fremstilles med henblik på at indgå varigt i bygværker.

52 Det skal indledningsvis bemærkes, at direktiv 89/106 ikke definerer udtrykket »at indgå varigt«. Henset til den gænge opfattelse af dette udtryk og til direktivets formål, som er at sikre, at bygværker opfylder de væsentlige krav i direktivet, skal det ikke desto mindre lægges til grund, at de produkter, som udgør en del af et bygværk, og hvis afmontering begrænser produkternes ydeevne, og hvis afmontering eller udskiftning indebærer udførelse af et bygningsarbejde, kan kvalificeres som byggevarer.

53 Hvad angår kendetegnene ved de i hovedsagen omhandlede forankringsanordninger, således som beskrevet i denne doms præmis 40, skal det konstateres, at disse anordninger fastgøres til taget, således at de indgår som en del af bygværket i overensstemmelse med beskrivelsen af byggevarer i artikel 1, stk. 2, i direktiv 89/106.

54 Hvad for det andet angår de af anvendelsesområdet for direktiv 89/106 omfattede produkters funktion fremgår det af punkt 4 i bilag I hertil, at der med byggevarer skal kunne opføres bygværker, der er egnede til brug, bl.a. for så vidt angår sikkerheden ved anvendelsen, idet det kræves, at de skal være konstrueret og opført på en sådan måde, at anvendelsen heraf eller deres funktion ikke indebærer en uacceptabel risiko for drifts- eller arbejdsulykker, såsom glidning, fald, sammenstød, forbrændinger, elektriske stød og forvoldelse af eksplosionsskader.

55 Det er i det foreliggende tilfælde ubestridt, at forankringsanordninger som de i hovedsagen omhandlede har til formål at sikre beskyttelsen af personer i forbindelse med udførelsen af tagarbejde, idet de skal forebygge fald fra højder ved anvendelsen af taget eller i forbindelse med dets funktion, bl.a. i forbindelse med rengøring og reparation af bygværket.

56 Det må derfor konkluderes, at sådanne forankringsanordninger garanterer sikkerheden ved anvendelsen af tage på bygværker eller deres funktion som omhandlet i punkt 4 i bilag I til direktiv 89/106.

57 Denne konklusion kan ikke ændres af den omstændighed, at den nederlandske affattelse af punkt 4 i bilag I til dette direktiv ikke omhandler det arbejde, der udføres på ydersiden af et bygværk, og dermed ikke arbejde, som udføres på et tag. Det følger nemlig af fast retspraksis, at nødvendigheden af en ensartet fortolkning af EU-retsakterne udelukker, at en bestemmelses ordlyd i tvivlstilfælde betragtes isoleret, idet det nævnte hensyn tværtimod kræver, at ordlyden fortolkes og anvendes på baggrund af versionerne på de andre officielle sprog (jf. i denne retning dom af 20.11.2008, sag C-357/07, Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, Sml. I, s. 8691, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis). I de andre sprogversioner, såsom den tyske, engelske og franske, foretages der slet ingen sondring mellem det arbejde, der udføres på indersiden, og det, der udføres på ydersiden af et bygværk.

58 Det kan desuden ikke udledes af nogen af bestemmelserne i direktiv 89/106, at disse skal underlægges en indskrænkende fortolkning, som indebærer, at sådanne anordninger som de i hovedsagen omhandlede ikke er omfattet direktivets anvendelsesområde. Hvad angår formålet med direktivet er det derimod afgørende for sikkerheden ved anvendelsen af bygværker, navnlig for så vidt angår personer, som arbejder på tage, at de pågældende ved anvendelsen af et tag kan have tiltro til de forankringsanordninger, der er fastgjort til bygværket, og som er beregnet til at indgå varigt i

bygværket, og som, når de én gang er fastgjorte, udgør en del af bygværket og dermed en byggevare som omhandlet i direktiv 89/106.

59 Henset til ovenstående betragtninger, skal det første spørgsmål besvares således, at forankringsanordninger som de i hovedsagen omhandlede, som indgår som en del af det bygværk, de er fastgjort til, med henblik på at garantere sikkerheden ved anvendelsen af det omhandlede bygværks tag eller dets funktion, er omfattet af direktiv 89/106.

*Om fjerde og femte spørgsmål vedrørende fortolkningen af afgørelse 93/465*

60 Med fjerde spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt at få oplyst, om det med afgørelse 93/465 er blevet muligt at vælge at anbringe »CE-mærkningen« på et produkt, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for det direktiv, i henhold til hvilket mærket anbringes, men som opfylder de i direktivet definerede tekniske krav, og i bekræftende fald, hvilken procedure eller procedurer der i så fald skal følges.

61 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at punkt I B, litra a), sammenholdt med litra b) og e), i bilaget til afgørelse 93/465, giver grundlag for at fastslå, at en »CE-mærkning« er den eneste foranstaltning, som dels attesterer, at et produkt opfylder alle de væsentlige krav i et direktiv eller i de tekniske harmoniseringsdirektiver, der finder anvendelse på produktet, dels at produktet er blevet underkastet de relevante procedurer for vurdering af, om det er i overensstemmelse med disse direktiver.

62 Det fremgår desuden af bilagets punkt I B, litra i) og l), at det er nødvendigt at undgå enhver mulighed for forveksling og at hindre ethvert misbrug ved anvendelse af »CE-mærkningen«, idet medlemsstaterne bl.a. pålægges en forpligtelse til at bringe enhver uberettiget anbringelse af mærket til ophør.

63 Henset hertil, må »CE-mærkningen« udelukkende anbringes på produkter, for hvilke der er fastsat specifikke bestemmelser om mærkning i Unionens harmoniseringslovgivning, og den må ikke anbringes på noget andet produkt. Enhver anden vurdering vil nemlig kunne give anledning til en risiko for forveksling for så vidt angår mærkets betydning. Det er endvidere med henblik på at undgå en sådan risiko for forveksling, at artikel 30, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 af 9. juli 2008 om kravene til akkreditering og markedsovervågning i forbindelse med markedsføring af produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 339/93 (EUT L 218, s. 30), som fandt anvendelse fra den 1. januar 2010, bestemmer, at »CE-mærkningen« kun anbringes på produkter, for hvilke der er fastsat specifikke bestemmelser om mærkning i Unionens harmoniseringslovgivning, og at den ikke må anbringes på noget andet produkt.

64 Det fjerde spørgsmål skal derfor besvares således, at afgørelse 93/465 ikke gør det muligt at vælge at anbringe en »CE-mærkning« på et produkt, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for det direktiv, i henhold til hvilket mærket anbringes, selv når produktet opfylder de i direktivet definerede tekniske krav.

65 Henset til besvarelsen af fjerde spørgsmål, er det ufornødent at besvare femte spørgsmål.

**Sagens omkostninger**

66 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

**1) Eftersom bestemmelserne i den europæiske standard EN 795 vedrørende forankringsanordninger i klasse A1 ikke er omfattet af anvendelsesområdet for Rådets direktiv 89/686/EØF af 21. december 1989 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger om personlige værnemidler, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 af 29. september 2003, og de dermed heller ikke er omfattet af EU-rettens anvendelsesområde, er Domstolen ikke kompetent til at foretage en fortolkning heraf.**

**2) Forankringsanordninger som de i hovedsagen omhandlede, som ikke er bestemt til at skulle bæres eller holdes af brugeren, er hverken i sig selv eller som følge af den omstændighed, at de er beregnet til at skulle forbindes med et personligt værnemiddel, omfattet af direktiv 89/686, som ændret ved forordning nr. 1882/2003.**

**3) Forankringsanordninger som de i hovedsagen omhandlede, som indgår som en del af det bygværk, de er fastgjort til med henblik på at garantere sikkerheden ved anvendelsen af det omhandlede bygværks tag eller dets funktion, er omfattet af Rådets direktiv 89/106/EØF af 21. december 1988 om**

**indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om byggevarer, som ændret ved forordning nr. 1882/2003.**

**4) Rådets afgørelse 93/465/EØF af 22. juli 1993 om modulerne for de forskellige faser i procedurerne for overensstemmelsesvurdering og regler om anbringelse og anvendelse af »CE-overensstemmelsesmærkningen«, med henblik på anvendelse i direktiverne om teknisk harmonisering, gør det ikke muligt at vælge at anbringe en »CE-mærkning« på et produkt, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for det direktiv, i henhold til hvilket mærket anbringes, selv når produktet opfylder de i direktivet definerede tekniske krav.**

Underskrifter